

Memo AB

Aan: AB
Van: Marco Niemeijer, Jos Baan, Wilma van Loon, Anne van Delft
Datum: 19 december 2024
Onderwerp: Impact en risico's van aanstaande wet- en regelgeving

Doel memo: het AB informeren

Aanleiding

Op het gebied van werk en inkomen, informatiebeheer, -beveiliging en privacy, maar ook met betrekking tot de bedrijfsvoering is nieuwe wet- en regelgeving op komst. Deze memo informeert het MT en DB over de wet- en regelgeving die van belang is voor Werkzaam. Geschetst wordt wat de belangrijkste wijzigingen zijn, welke aandachts- en knelpunten zijn voorzien, wat het moment van inwerkingtreding is en wie de actiehouder is. In het tweede kwartaal van 2025 worden het MT en DB geïnformeerd over de voortgang, en de mate waarin de risico's gemitigeerd zijn.

Conclusies

Gemeenten moeten zeer veel wijzigingen in wet- en regelgeving implementeren. Het zwaartepunt van de werkzaamheden die hieruit voortvloeien, liggen voor Werkzaam bij de clusters Informatievoorziening (IV), Privacy- en Informatiebeveiligingsteam (IPT) en het team Inkomen. Indirect kan de implementatie betekenen dat bijvoorbeeld de inrichting in het financieel systeem, suites of processen aangepast moet worden waardoor er ook vanuit de clusters P&C, FA, AO/IC of Facilitaire diensten (functioneel beheer/ ICT-regisseur) capaciteit nodig is.

Werkzaam heeft met de hoeveelheid en impact van nieuwe wet- en regelgeving een uitdaging om het huidige compliance niveau te behouden. Het inventariseren van de impact van nieuwe wet- en regelgeving, mitigeren van risico's en uitvoeren, zal in sommige teams wringen met de beschikbaarheid van capaciteit. De werving wordt momenteel opgestart om het capaciteitstekort op te lossen.

De wet- en regelgeving, waarvan de grootste impact worden verwacht, zijn:

- Participatiewet in Balans
 - Impact: Het leveren van meer maatwerk en aanpassen van een aantal werkprocessen bij Inkomen vergt capaciteit en kennisontwikkeling.
 - Aanpak: De teams Inkomen en Beleid, Informatievoorziening en Kwaliteit (BIK) volgen de behandeling van het wetsvoorstel en bereiden de uitvoering voor.
- Regionaal Werkcentrum
 - Impact: De samenwerking met arbeidsmarktpartners krijgt een andere vorm, die in 2025 op gang komt en halverwege 2026 volledig is ingevlochten in de werkwijze van Werkzaam. Een gidsfunctie wordt het voorportaal dat burgers verwijst naar Werkzaam en arbeidsmarktpartners.
 - Aanpak: Werkzaam adviseert in verschillende gremia over de inrichting van het WCR. Het WSP en Strategisch beleid bereiden de uitvoering voor in overleg met de externe implementatiemanager.

- NIS2/BIO2
Impact: Het volledig in beeld hebben van alle beveiligingsrisico's binnen de organisatie en de impact daarvan zo klein mogelijk houden, kost extra capaciteit van bedrijfsvoering en goede directe sturing vanuit bestuur, directie en proceseigenaren.
Aanpak: Vanuit IPT en FB wordt een GAP-analyse uitgevoerd om de impact in kaart te brengen en hierover advies aan het MT te geven. Op basis van deze GAP-analyse kan het MT prioriteren en keuzes maken.

Nieuwe wet- en regelgeving

De tabellen op de volgende pagina's geven de belangrijkste nieuwe wet- en regelgeving weer. Aan de hand van het stoplicht wordt weergegeven in welke mate er sprake is van 1) impact op de dienstverlening en/of bedrijfsvoering; 2) een risico voor de organisatie in het algemeen.

Werk en Inkomen

Wet- en regelgeving per hoofdthema	Belangrijkste wijzigingen	Aandachts- en knelpunten	Impact	Risico	Inwerkingtreding	Trekker
Participatiewet in Balans (PiB)	<p>Vertrouwen, eenvoud en menselijke maat worden als uitgangspunten beter verankerd in de Participatiewet. Hiertoe wordt een twintigtal wijzigingen doorgevoerd. De meest impactvolle voor de uitvoering van Werkzaak zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geharmoniseerde inkomensvrijlating, ook tot 27 jaar; • Automatisch verrekenen inkomsten o.b.v. polisadministratie; • Standaardvrijlating giften, waaronder in natura - tot dat bedrag geldt geen inlichtingenplicht; • Harmonisering bijstand jongeren die ouders hebben die niet kunnen ondersteunen; • Bufferbudget tegen schommelingen in inkomen bij werk naast de bijstand; • Individuele omstandigheden meewegen in maatregelen – nadrukkelijker opdracht tot het voeren van maatwerk; • Vereenvoudiging vermogensvaststelling door afschaffing staffelmethode; • Verrekenen vakantiegeld/IKB versimpelen netto-inkomen periode verrekend met recht op bijstand excl. vakantiegeld, evt. recht op vakantietoelage verrekend met de reservering vakantiegeld; • Mogelijkheid tot categoriale bijzondere bijstand; • Minder administratieve last bijstandsaanvraag; • Generieke participatieplicht als arbeidsinschakeling/re-integratie-activiteiten 	<p>Op een aantal punten zal de verstrekking van uitkering eenvoudiger worden voor de uitvoering, doordat er minder informatie uitgewisseld hoeft te worden met de burger, er minder nadruk op handhaving komt te liggen en berekeningen worden vereenvoudigd.</p> <p>Werkzaak zou met gemeenten het bufferbudget als instrument moeten uitwerken.</p> <p>Het leveren van meer maatwerk vergt capaciteit, kennis en vaardigheden in de uitvoering. Deze omslag in werkwijze komt op gang bij Inkomen middels de Visie op de dienstverlening, en krijgt door het wetsvoorstel des te meer belang.</p> <p>Team Inkomen en BIK volgen de ontwikkelingen van de wetsbehandeling, informeren de uitvoering en bereiden beleidswijzigingen voor.</p>	Midden	Midden	Onbekend. De behandeling start binnenkort in Tweede Kamer.	Lucia ter Bogt (Inkomen) en Anne van Delft (BIK)

	niet mogelijk is, zelf vormgegeven maatschappelijke participatie.					
Regionaal Werkcentrum	In het arbeidsmarktbeleid hebben de ministeries van SZW, EZ en OCW geld vrijgemaakt voor de realisatie van regionale werkcentra. Het Werkcentrum Rivierenland (WCR) wordt een herkenbaar digitaal en fysiek portaal waar alle regionale arbeidsmarktpartners hun dienstverlening toegankelijk maken voor burgers en werkgevers. Zij kunnen bij dit loket terecht voor dienstverlening van het WCR en voor een correcte doorverwijzing naar passende dienstverlening, uitgevoerd middels een fysieke en digitale gidsfunctie.	Werkzaam is in gesprek met gemeenten en arbeidsmarktpartners over de invulling van het Werkcentrum Rivierenland (WCR). Financiering van het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) en Leerwerkloket (LWL) komen te vervallen.	Midden	Midden	De werkcentra moeten 1-7-2026 volledig draaien. Vanaf 1-1-2025 start de overgangperiode en stelt het Rijk budget beschikbaar.	Kiek Adriaansens (WSP) en Gerdien van den Bogerd (Strategisch beleid)
Van School Naar Duurzaam Werk (VSNDW)	Om voortijdig schoolverlaten en werkloosheid onder jongeren tegen te gaan, worden vier maatregelen genomen: 1. Mbo-instellingen krijgen de taak studenten die dit nodig hebben aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden in de laatste fase van de opleiding en dit -indien noodzakelijk- voort te zetten tot een jaar na het behalen van het diploma. Pro- en vso-scholen krijgen eenzelfde verplichting. 2. Gemeenten krijgen een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk die zelfstandig of met lichte ondersteuning van school of het Doorstroompunt hun weg op de arbeidsmarkt niet kunnen vinden. De ondersteuning van de gemeente kan al starten tijdens de schooltijd. 3. Het Doorstroompunt heeft de taak om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan en jongeren zonder startkwalificatie terug te begeleiden naar onderwijs of werk. De leeftijd van de doelgroep wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar. 4. De samenwerking wordt bevorderd door een wettelijke basis te leggen voor	De maatregelen uit VSNDW hebben duidelijke aanknopingspunten met de expertise van Werkzaam. We moeten uitwerken wat wij kunnen en willen betekenen in de uitvoering van deze taken. Er wordt momenteel een visie gevormd op welke inzet Werkzaam wel en niet onder welke voorwaarden kan leveren. Daarbij worden concrete knelpunten in de uitvoering en mogelijke oplossingen/acties belicht. Deze visie wordt benut als input voor de gesprekken met scholen en andere partners over de taakverdeling in het kader van VSNDW. De visie wordt voorgelegd in het DB.	Midden	Laag	Zou op 1 januari 2026 inwerking treden, wetsvoorstel is nog niet ingediend bij de Tweede Kamer.	Annemarie van Schaik (Regioteams) en Gerdien van den Bogerd (Strategisch beleid)

	gegevensuitwisseling op casusniveau en door een regionaal programma te verplichten.	Gemeenten krijgen een verordeningplicht, dus Werkzaak bereidt in overleg met gemeenten een wijziging van de re-integratieverordening voor.				
	Artikel 7 van de Participatiewet wijzigt, omdat gemeenten een rol krijgen in de ondersteuning van jongeren die nog onderwijs volgen. Het wordt mogelijk om de aandacht van begeleiding te verleggen naar arbeidstoeleiding als onderwijs volgen niet passend is.					
Wet Aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein	De belangrijkste maatregelen zijn: 1. De inwoner komt centraal te staan in de dienstverlening. Als er verschillende (keten)partners bij betrokken zijn, moeten ze in samenhang voor een gecoördineerde aanpak zorgen. De inwoner mag ook zelf om een gecoördineerde aanpak vragen. 2. De inwoner moet actief betrokken worden bij de aanpak. Een coördinator vanuit de gemeente helpt de inwoner zijn of haar vraag en het aanbod op elkaar af te stemmen. 3. Gemeenten moeten mogelijkheid bieden tot het melden van problematiek op het gebied van welzijn, gezondheid en zelfredzaamheid. 4. Er komt een wettelijke grondslag voor het uitwisselen van (noodzakelijke) informatie tussen ketenpartners.	Werkzaak gaat na welke slagen gemaakt kunnen worden in het verbeteren van een integrale aanpak in samenwerking met andere partijen. Werkzaak zal op casusniveau gemakkelijker informatie kunnen uitwisselen met samenwerkingspartners, waardoor beter geïnformeerd gehandeld kan worden.	Midden	Laag	Beoogde inwerkingtreding was 1-1-2024. Deze zal opnieuw worden bepaald, want de behandeling in de Tweede Kamer moet nog starten.	Jessica Aarnink (bestuurssecretaris) en Anne van Delft (BIK)
Vereenvoudiging wet banenafpraak	De belangrijkste maatregelen zijn: 1. Werkgevers krijgen het loonkostenvoordeel voor een werknemer uit de doelgroep van de banenafpraak gedurende de volledige looptijd van het dienstverband, in plaats van maximaal 3 jaar. 2. De administratieve lasten worden verlicht: werkgevers en werknemers hoeven geen speciale verklaring meer aan te vragen bij het UWV om loonkostenvoordeel te krijgen.	BIK volgt de wetsbehandeling. Het WSP communiceert t.z.t. met werkgevers over het loonkostenvoordeel en bonussen.	Laag	Laag	Beoogde inwerkingtreding was 1-1-2025. Deze zal opnieuw worden bepaald, want de behandeling in de Tweede Kamer start begin 2025.	Kiek Adriaansens (WSP) en Anne van Delft (BIK)

3. Het onderscheid tussen de overheid en het bedrijfsleven vervalt in de telling van gerealiseerde plekken.
4. De quotumheffing wordt afgezwakt en er komen bonussen voor werkgevers die plaatsingen realiseren.

Wijziging Wet SUWI i.v.m. proactieve dienstverlening SZW	De belangrijkste wijziging is dat UWV, SVB en gemeenten persoonlijke gegevens mogen uitwisselen en verwerken om na te gaan of mensen recht hebben op een uitkering of andere ondersteuning. Zij mogen mensen vervolgens actief wijzen op hun (mogelijke) recht op een uitkering of ondersteuning.	In de gezamenlijke ambitie om bestaanszekerheid in de regio te vergroten, biedt deze wet ruimere mogelijkheden om signalen uit te wisselen. Hoe en om welke signalen dit gaat, moeten we met gemeenten concretiseren.	Laag	Laag	Onbekend. Wordt ingediend bij Raad van State voor advies.	Lucia ter Bogt (Inkomen) en Anne van Delft (BIK)
--	---	---	------	------	---	--

Delen en beveiligen van informatie¹

Wet- en regelgeving per hoofdthema	Belangrijkste wijzigingen	Aandachts- en knelpunten	Impact	Risico	Inwerkingtreding	Trekker
Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	Inwoners hebben recht op: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het elektronisch inzenden van een bericht in het kader van een formele (wettelijk geregelde) procedure; 2. Een verplichte ontvangstbevestiging; 3. Een afschrift van de ingevoerde gegevens in een webformulier; 4. Verbod op niet-verplichte gegevens afdwingen in een webformulier; 5. Verlengde indieningstermijn bij storing; 	Per dienst moet het mogelijk zijn digitaal contact op te nemen. Dit mag ook een generiek kanaal zijn. Het hoeft dus niet voor iedere dienst een apart kanaal te zijn. <ul style="list-style-type: none"> • Je moet inwoners voor iedere dienst duidelijk informeren over de manier waarop ze contact kunnen opnemen. • Binnen bestaande systemen moet je zaken als een ontvangstbevestiging of een automatisch afschrift regelen. 	Laag	Laag	1 januari 2026	Paul Gnodde (BIK)

¹ Zie voor meer informatie de MT- en DB-rapportage over informatiebeheer en privacy.

6. Verplichte notificatie met essentiële informatie bij plaatsing van een bericht in Berichtenbox.
- Je moet zorgen dat digitale diensten alleen de verplichte gegevens van burgers afdwingen.

Wijziging Archiefwet	De nieuwe Archiefwet moet beter aansluiten bij de praktijk van het digitale informatiebeheer. Daarnaast bevat dit voorstel een wijziging aan het stelsel van toezicht. Dit voorstel heeft tot doel het verduidelijken van begrippen en begrijpelijker maken van de toelichting, waardoor het een bijdrage levert aan de verbetering van de informatiehuishouding van de rijksoverheid. Impact: Aansluitend op aanbevelingen vanuit de RAR, de WOO, AVG en het project moderne werkplek werkt Informatie Beheer met IM, ICT, IPT en alle proceseigenaren toe naar modernisering van Informatiebeheer.	Vanuit Informatie Beheer wordt bij vaststelling van deze wet een impactanalyse gemaakt.	Midden	Laag	Behandeling in Tweede Kamer loopt, beoogde inwerkingtreding 1 januari 2026	Roeland Winter (Facilitair)
Wijziging Wet hergebruik overheidsinformatie (Who)	Het hergebruik van overheidsinformatie moet pro-actiever bevorderd worden. Sommige data en informatie moet ongevraagd, actief en kosteloos openbaar worden gemaakt, en vaker real-time beschikbaar zijn.				Nog niet bekend, wetsvoorstel wordt nog behandeld in Tweede Kamer.	Paul Gnodde (BIK)
Beveiliging van netwerk- en informatiesystemen richtlijn 2 (NIS2) – wordt verankerd in Cyberbeveiligingswet	Cybersecurity/informatiebeveiliging wordt een wettelijke verplichting. Gemeenten krijgen een registratieplicht, een zorgplicht voor digitale veiligheid en een meldplicht voor significante (cyber)incidenten. De concept-Cyberbeveiligingswet (de nationale vertaling van de NIS2-richtlijn) verplicht bestuurders om cyberweerbaar te zijn. Dit houdt volgens artikel 26 in dat: 1. Het bestuur maatregelen goedkeurt en toeziet op de uitvoering;	De auditverplichting gaat ook gelden voor samenwerkingsverbanden en gemeenschappelijke regelingen. De NIS2 is nog niet omgezet in nationale wetgeving (cyberbeveiligingswet). Dat is pas klaar in augustus 2025. Intern gaan we een GAP analyse uitvoeren om te bepalen waar we nu staan t.o.v. de NIS2.	Midden	Midden	17 oktober 2024	Codrik van de Wetering (Inkomen en Bedrijfsvoering)

2. De ambtelijke leiding over kennis en vaardigheden beschikt om:
 - a. Risico's te identificeren
 - b. Risicobeheersmaatregelen te beoordelen
 - c. De gevolgen van risico's en risicobeheersingsmaatregelen voor de organisatie te beoordelen
3. Ieder lid van de ambtelijke leiding voldoet aan voorgaande binnen twee jaar na inwerking treden van de wet of binnen twee jaar na benoeming;
4. Ieder lid van de ambtelijke leiding houdt die kennis aantoonbaar actueel;
5. Kan een certificaat overleggen;
6. Er kunnen nadere regels gesteld worden in een AMvB over de duur en het niveau van de opleiding.

BIO2	Als directie moet je antwoord kunnen geven op de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> • Welke bedreigingen zijn er voor een informatiesysteem? • Hoe groot is de kans dat een bedreiging werkelijkheid wordt? • Wat is dan de impact ervan op je dienstverlening, werkprocessen, wettelijke verantwoordelijkheden en bestuur? • Welke maatregelen wil en kun je nemen om die risico's te beheersen? 	Zie NIS2	Midden	Midden	Augustus 2025	Codrik van de Wetering (Inkomen en Bedrijfsvoering)
AI verordening	In het kort komt het erop neer dat AI wettig, ethisch en technisch robuust moet zijn. Vanuit die gedachte zijn er richtsnoeren opgesteld voor de volgende 7 aspecten (uit 'Ethische richtsnoeren voor betrouwbare KI' uit 2018): <ul style="list-style-type: none"> • Menselijke controle en menselijk toezicht • Technische robuustheid en veiligheid 	De impact en het risico is afhankelijk van de AI projecten die we mogelijk gaan inzetten.	Laag	Midden	Augustus 2024	Paul Gnodde (BIK)

- Privacy en datagovernance
- Transparantie
- Diversiteit, non-discriminatie en rechtvaardigheid
- Maatschappelijk en milieuwelzijn
- Verantwoording

Bedrijfsvoering

Wet- en regelgeving per hoofdthema	Belangrijkste wijzigingen	Aandachts- en knelpunten	Impact	Risico	Inwerkingtreding	Trekker
Toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten	Met dit wetsvoorstel wordt een toelatingsstelsel ingevoerd voor uitzendbureaus en andere bedrijven die arbeidskrachten ter beschikking stellen. In het nieuwe stelsel mogen uitleners alleen op de markt opereren als zij daartoe toegelaten zijn. Daarvoor moeten zij onder andere een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) indienen, een waarborgsom van honderdduizend euro overmaken, laten zien dat zij het juiste loon betalen en hun belastingen betalen. Periodiek wordt gecontroleerd of de uitzendbureaus zich aan de regels blijven houden. Bedrijven die gebruik maken van uitzendbureaus, de zogenoemde inleners, mogen alleen zaken doen uitzendbureaus die toegelaten zijn tot de markt. De Arbeidsinspectie zal toezicht houden op de verplichtingen voor in- en uitleners.	<p>Werkzaak is een uitlener van personeel, en zou aan de vereisten van het toelatingsstelsel moeten voldoen. Dit werpt administratieve en financiële drempels op voor onze uitvoering.</p> <p>Cedris lobbyt voor vrijstelling van sociaal ontwikkelbedrijven. P&O volgt de ontwikkeling van de wet en bereidt de uitvoering voor als er meer duidelijkheid is over de inhoud en ingangsdatum.</p>	Laag	Midden	Onbekend. Wetsbehandeling in Tweede Kamer wordt begin 2025 voortgezet.	Christien Buitenhuis (P&O)
Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)	Een belangrijke internationale afspraak binnen de Europese Green Deal is de duurzaamheidsverantwoording die vereist is in de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze Europese richtlijn geldt voor grote ondernemingen	Deze regelgeving geldt nog niet voor publieke organisaties zoals Werkzaak. maar wel voor een aantal grote werkgevers en banken waar wij mee werken.	Laag	Laag	Al sinds 2023 in werking en deels ook al geïmplementeerd	Karola Rentenaar (AO/IC)

Wet- en regelgeving per hoofdthema	Belangrijkste wijzigingen	Aandachts- en knelpunten	Impact	Risico	Inwerkingtreding	Trekker
	<p>en heeft als doel transparantie over impact op duurzaamheid en maatschappij.</p> <p>Ondernemingen moeten informatie openbaar maken over hun beleid en prestaties op het gebied van duurzaamheid en de impact op de maatschappij en het milieu en voldoen aan richtlijnen.</p>	<p>Deze moeten rapporteren over ESG. Zodoende kunnen zij informatie van Werkzaak vragen om te kunnen rapporteren over hun gehele keten.</p> <p>ESG biedt Werkzaak een kans om met een goede propositie richting bedrijven te komen op sociaal gebied, en samenwerking in lijn met de Europese normen aantrekkelijk te maken.</p>			in nationale wetgeving.	
<p>Selectielijst e-mail archivering gemeenten en intergemeentelijke organen 2024</p>	<p>De Selectielijst e-mailarchivering gemeenten en intergemeentelijke organen 2024 helpt gemeenten te bepalen welke e-mails ze moeten bewaren. Deze Selectielijst is een aanvulling op de Selectielijst archiefbescheiden gemeenten en intergemeentelijke organen 2020.</p> <p>E-mails van de top van een organisatie worden permanent bewaard en die van overige medewerkers worden na 7 jaar vernietigd. De Selectielijst biedt ook handvatten voor de archivering van e-mails uit gedeelde en geautomatiseerde e-mailboxen.</p>	<p>De selectie van te bewaren e-mail heeft Werkzaak nog niet centraal geregeld. Het huidige beleid is dat medewerkers zelf belangrijke zaken in Corsica moeten opslaan. Het beheer van e-mail en mappen is onderdeel van het jaarplan 2025. Het werkproces en automatisering rondom archivering wordt uitgewerkt voor de moderne werkplek.</p>	Laag	Midden	1 januari 2024	Roeland Winter (Facilitair)